

Utrecht, 12 maart 2008

De reacties op de stelling en het artikel over de blootstelling van fietsers aan ultrafijn stof geven aanleiding tot nadere verduidelijking over het onderzoek.

Ultrafijn stof zijn deeltjes van 0,1 micrometer (100 nanometer) en kleiner. Daar zit zeker niet significant opwaaiend bodemstof of stof dat door wrijving ontstaat bij. Deze deeltjes zijn bijna altijd te groot. Het gaat dus bijna uitsluitend deeltjes die in verbrandingsprocessen ontstaan.

De Fietsersbond meet ultrafijn stof omdat dit de beste indicator is voor luchtverontreiniging door gemotoriseerd verkeer. Binnen de bebouwde kom is dat meestal veruit de belangrijkste vorm van luchtverontreiniging waaraan verkeersdeelnemers blootstaan. Bovendien staat het vast dat luchtverontreiniging door verkeer ernstige schadelijke gezondheidseffecten heeft.

De gegevens over de blootstelling van fietsers en automobilisten aan ultrafijn stof zijn verzameld in het kader van een veel breder onderzoek naar de kwaliteit van het fietsklimaat in een gemeente: de Fietsbalans®. In dat onderzoek rijden we onder andere gedurende een middag 12 routes van belangrijke fietsbestemmingen naar over de gemeente verspreid liggende woningen en vice versa. De gereden routes geven een representatief beeld van de verkeerssituaties en infrastructuur in de stad.

Met de verzamelde gegevens zijn statistische analyses uitgevoerd. Daaruit komt naar voren dat de kans op hoge blootstellingspieken voor fietsers vooral erg hoog is in de situaties waarbij fietsers gepasseerd worden door langsrijdende brom- of snorfietsen. Uit eerder onderzoek was reeds naar voren gekomen dat bij de hoogste blootstellingspieken voor fietsers opvallend vaak brom- en snorfietsen de oorzaak waren.

In de totale blootstelling van fietsers aan ultrafijn stof tijdens een fietsrit zijn personenauto's en vrachtauto's meestal veel belangrijker dan brom- en snorfietsen omdat je er daar veel meer van tegenkomt. De piek is echter vaak bij brom- en snorfietsen hoger.

De focus op de bromfiets in het artikel van ons tijdschrift VogelVrije Fietser komt vooral door de verbazing over de resultaten. In de discussies over fijn stof en gezondheid spelen brom- en snorfietsen geen enkele rol. Nu uit onderzoek blijkt dat een belangrijke groep verkeersdeelnemers (namelijk fietsers) aan hoge pieken van schadelijk stoffen worden blootgesteld die worden veroorzaakt door brom- en snorfietsen, begrijpen we niet goed waarom deze motorvoertuigen niet net als auto's, bussen en vrachtwagens moeten voldoen aan (veel) strengere emissie-eisen.

In het onderzoek zelf is geen onderscheid gemaakt naar de verschillende types brommers. Dat is, gezien de werkwijze ook niet mogelijk. In het vervoltraject overlegt de Fietsersbond samen met BOVAG, RAI en het ministerie over de mogelijke maatregelen. Daarbij zal de Fietsersbond pleiten voor strengere emissienormen (op EU-niveau) voor nieuwe bromfietsen, met handhavingbeleid na verkoop. De verwachting is dat 4-takt en elektrische brom- en snorfietsen aan deze strengere eisen kunnen voldoen. Verder pleit de Fietsersbond voor het consequent doorvoeren van de regel Brommers op de Rijbaan. Als laatste willen we bespreken of het mogelijk is nu al een stimuleringsregeling te treffen voor de verkoop van brommers die relatief schoon zijn. Daarbij hoort ook de andere kant: het op termijn uit het verkeer halen van de vieze exemplaren. Hiervoor moet een ontmoedigingsregeling ontworpen worden.

Als laatste: het artikel bevat een kleine maar niet onbelangrijke schrijffout. In het kader over 'brommers viezer dan trucks' had moeten staan dat bij vieze trucks blootstelling van fietsers van zo'n 300.000 deeltjes per kubieke centimeter gemeten is en bij brom- en snorfietsen van zo'n 350.000 deeltjes per kubieke centimeter. Er stond 30.000 respectievelijk 35.000 deeltjes, een factor 10 minder dus.

Namens de Fietsersbond,

Frank Borgman projectleider Fietsbalans.